

## **Fiatal várostörténészek konferenciája I.**

**Helyszín:** Budapest Főváros Levéltára

1139 Budapest, Teve utca 3–5.

Gárdonyi Albert terem

**Időpont:** 2025. május 8–9.

**Szervezők:** Bárczy István Alapítvány

Budapest Főváros Levéltára

ELTE BTK Történelemtudományi Doktori Iskola

## PROGRAM

*2025. május 8. (csütörtök)*

**10.00– 10.20** Köszöntők

Kenyeres István, a BFL főigazgatója

Szende Katalin, a Bárczy Alapítvány elnöke

Varga Zsuzsanna, az ELTE TDI vezetője

### **I. szekció**

Levezető elnök: Szende Katalin

**10.20 – 10.40** Tóth Miklós: Az 1405. évi városi dekrétum és a mezővárosok

**10.40 – 11.00** Galambosi Péter: Az alsólendvai uradalom mezővárosai a középkorban

**11.00 – 11.20** Bebők Bálint Gábor: Városi kertkultúra a késő középkori és kora újkori városokban

**11.20 – 11.40** Vita

**11.40 – 11.50** Kávészünet

### **II. szekció**

Levezető elnök: Simon Katalin

**11.50 – 12.10** Gazdag Fanni: Eragastolon és a Bűn és Erény Háza. Bűn és bűnhődés egy reneszánsz ideális városban

**12.10 – 12.30** Melykó Adrián: Kísérlet a budai várnegyed egykori Szombat-kapujának lokalizálására és periodizálására

**12.30 – 12.50** Szokola László: A magyarországi városok védelmi szervezete a 15. század második és a 16. század első felében

**12.50 – 13.10** Vita

**13.10 – 14.00** Ebéd

### **III. szekció**

Levezető elnök: Szijártó M. István

**14.00 – 14.20** Rénes Balázs: Az "erdélyi ház", mint reprezentációs tér a 17. századi Konstantinápolyban

**14.20 – 14.40** Pilikta László: Egy kora újkori nyugat-magyarországi mezővárosi csúcsetit bemutatása: győri szenátorok 1650-1743

**14.40 – 15.00** Kovács Dániel László: Hol élt a vármegyei elit? Kaposvár és Somogy vármegye kapcsolata, 1749–1848

**15.00 – 15.20** Kovács Réka: Debreceni szállásadók 1849-ben

**15.20 – 15.45** Vita

**15.45 – 16.00** Kávészünet

### **IV. szekció**

Levezető elnök: Géra Eleonóra

**16.00 – 16.20** Hilbert Bálint: Osztrák és magyar városok kormányzási jellegzetességei a dualizmus korában: városi szervezetrendszer, helyi autonómia és a választási rendszer sajátosságai

**16.20 – 16.40** Csernus-Lukács Szilveszter: A városok politikai modernizációjának korlátai a késő Habsburg korszak Délmagyarországon – a nemzetiség elsőbbsége a jogegyenlőség felett

**16.40 – 17.00** Kovács Kristóf: Muraszombat, a vendek városképű kisközsége

**17.00 – 17.20** Hrčka Alexandra: A rózsahegyi Magyar Társaskör – magyar identitásformák egy szlovák többségű városi közegben (1873–1918)

**17.20 – 17.40** Vita, első nap zárása

***2025. május 9. (péntek)***

**V. szekció**

Levezető elnök: Szívós Erika

**10.00 – 10.20** Izsán Csaba: Egy városok közötti "intézmény" a kora újkorban: az erdélyi céhuniók kérdésköre

**10.20 – 10.40** György Árpád Botond: Válás (maros)vásárhelyi módra

**10.40 – 11.00** Vita

**11.00 – 11.10** Kávészünet

**VI. szekció**

Levezető elnök: Czoch Gábor

**11.10 – 11.30** Tátrai Viktor: A londoni Metropolitan Police és a budapesti Fővárosi Rendőrség összehasonlító történeti elemzése a 19. század második felében. Szervezet és személyzet

**11.30 – 11.50** Tóth Áron: A budapesti szexipar topográfiaja a századfordulón

**11.50 – 12.10** Völgyi Réka: Bordélyvilág a századforduló Budapestjén

**12.10 – 12.30** Vita

**12.30 – 13.30** Ebéd

**VII. szekció**

Levezető elnök: Sipos András

**13.30 – 13.50** Németh Patrik: A városépítés kultúrája és politikuma: A Fővárosi Közmunkák Tanácsának története 1945–1948

**13.50 – 14.10** Sipos Balázs: Pécs helye az országos városfejlesztési koncepciókban (1950–1990) – a lakásépítések tükrében

**14.10 – 14.30** Vita, a konferencia zárása

## Absztraktok

### **Tóth Miklós:** Az 1405. évi városi dekrétum és a mezővárosok

Az április 15-én Budán a királyi városok, mezővárosok és szabad falvak (civitatum, oppidorum et liberarum villarum) követeinek részvételével tartott királyi tanácsülésen megalkotott városi dekrétumában Zsigmond a polgárság életével, jogállásával és kereskedelmével kapcsolatos főbb problémákat szabályozta. Közvetlenül a törvény becikkelyezését követően, mintegy érvényt szerezve az abban megfogalmazott elveknek Zsigmond a városokkal való együttműködése jeleként néhány mezővárosnak kiváltságlevelet adott. A privilégiumokban a király a különböző vásártartási kedvezmények mellett engedélyezte, sőt mi több, olykor sürgette is a városfal-építést, míg néhány esetben Buda város jogát adományozta a településeknek.

A városi dekrétum kiadását és az azt követő kiváltságolási hullámot már Mályusz Elemér is Zsigmond reformkísérleteként értékelte. A király intézkedéseivel egyfelől törekedett jövedelmei gyarapítására, amely virágzó városok esetében még jelentékenyebbé válhatott volna, másrészt az 1403-1404. évi belháború tapasztalataiból okulva a városi polgárságban szövetségest próbált találni, hatalmát stabilizálni. Az 1405. évi kiváltságolási hullám számos mezővárosnak megnyitotta az utat a várossá válás felé, azonban a kínálkozó lehetőséggel a települések többsége nem tudott élni.

Az április 15-én becikkelyezett törvényszöveg, valamint az oklevelek szövegének összevetésével a dekrétum tárgyalásának folyamatába, kronológiai rendjébe is bepillantást nyerhetünk. A privilégiummal megadományozott mezővárosok 1405 utáni történetét is a vizsgálat tárgyává teszem, ezáltal értékelve a kiváltságlevél hatását az adott település fejlődésének történetére.

1405 kora nyarán számos oppidum Buda város jogait és kiváltságait kapta meg Zsigmondtól, ezáltal az is lehetővé vált, hogy a megadományozott mezőváros a szabad királyi városok sorába emelkedjen. Azonban ahogy majd látni fogjuk, gyakran egy jól tetsző kiváltságlevél sem tette lehetővé, hogy egy oppidum a tárnokszéki városok tagja legyen.

**Galambosi Péter:** Az alsólendvai uradalom mezővárosai a középkorban

A magyar középkorkutatás mindig kiemelt figyelmet fordított a mezővárosok sokoldalú fejlődésének kérdéskörére. A közelmúltban fellendülő középkori gazdaságtörténeti kutatások ugyanakkor nem csupán a városfejlődés gazdasági vonatkozásait vonták újfent vizsgálat alá, de egyúttal lehetőséget teremtettek arra is, hogy új megvilágításba helyezzük az egyes mezővárosok helyzetét saját szűkebb és tágabb régiójuk település- és úthálózatában. Előadásomban az alsólendvai uradalom mezővárosainak (Alsólendva, Csesztreg, Dobronak, Nemti, Szemenye) középkori történetét tekintem át. Minthogy a középkori magyar városi fejlődésre megannyi tényező közül a kereskedelmi viszonyok gyakorolták a legerősebb hatást, kiemelt figyelmet fordítok a nevezett települések gazdasági helyzetére és kereskedelmi szerepére, valamint az úthálózatban elfoglalt helyére. Mindemellett, a források adta lehetőségek között igyekszem kidomborítani az uradalmi háttér jelentőségét és hatását a mezővárosok fejlődésére. A téma kutatását több körülmény indokolja. Mivel az elmúlt évtizedekben a magyar középkorkutatás jelentős előrelépést tett az írott források kiadása terén, s a középkori magyar oklevelek adatbázisa a világhálón is elérhetővé vált, a témakör forrásbázisa érdemben bővült. Közismert ugyanakkor, hogy a Dunántúl délnyugati területei a középkori Magyar Királyság kevésbé városiasodott régiói közé tartoztak, minek következtében a vidék mezővárosai és központi

funkciókat betöltő falvai kívül esnek a középkori várostörténeti kutatások fókuszán. Nem kevésbé jelentős, hogy az alsólendvai uradalmat magába foglaló Zala vármegye korszerű történeti földrajzi feldolgozása még nem készült el, ezért a kutatás napjainkban is a régibb, jelentősen szűkebb adatgyűjtésen alapuló szakirodalomra kénytelen hagyatkozni.

**Bebők Bálint Gábor:** Városi kertkultúra a késő középkorban és a kora újkorban

Az előadás témája a késő középkori és kora újkori magyarországi városok magánkertjeinek bemutatása jelen régészeti ismereteink összefogásával. A városi kertek vizsgálatát régészeti, tipológiai, gazdasági és városrendezési szempontok segítik, a kertek osztályozása pedig négy felhasználási mód szerint oszlik fel: 1. veteményes- és gyümölcsöskertek; 2. szőlőskertek vagy kerti szőlők; 3. majorkertek, vagy szérűs- és szálláskertek; 4. díszkertek. A már közölt városi kutatások által felállított ismereteink a 14–18. századi városainkról hiányosak és elszórtak, így az előadás ezt a tudást hivatott összefogni.

A kutatás elsőként azt mutatja be, hogy a hazai középkori városi régészet hogyan kezeli a városi kutatásokat, és azon belül milyen módon dolgozza fel a városi kertek objektumait és leletanyagát. A városi kertek vizsgálatakor továbbá fontos, hogy a telek és a rajta létesült kert milyen jogi, területi és funkcionális viszonyban álltak egymással. Az értelmezés fő eleme a városi kertek kategóriákba osztályozása azok hasznosítási módjai, ültetett növényei és épített struktúrái szerint. Ez a tipológia a korabeli írott források szemléletmódját követi. Az előadás tárgyalja a különböző típusú városi kertek termesztett növényeit: a kapásnövényeket, gyümölcsöket, külön

figyelemmel a szőlőkre, és a gabonaféléket. Bemutatja a késő középkori és kora újkori táplálkozási trendeket és a városi gazdaság, valamint a lokális és távolsági kereskedelem legfontosabb piaci termékeit. Az előadás utolsó egysége azt tárgyalja, hogy a kertek hogyan és hol helyezkedtek el a városokban, továbbá azt vizsgálja, hogy az eltérő szerepeket betöltött kertek területileg egymáshoz kapcsolódtak-e, vagy függetlenül, elhatárolva létesültek.

### **Gazdag Fanni** Eragastolon és a Bűn és Erény Háza – Bűn és bűnhődés egy reneszánsz ideális városban

Antonio Averlino, Filarete 1464-es építészeti értekezésében, a *Trattato di Architettura*-ban egy ideális város, Sforzinda alapítását és felépítésének folyamatát tárja elénk. A *Trattato* narratívája szerint ugyanakkor létezik még egy, talán ennél is tökéletesebb város, egy antik előd, Plusiapolis, melyről Sforzinda építői egy a munkák során talált “Arany könyvből” szereznek tudomást. Plusiapolis ezután mint eszményi modell áll az építők előtt, melynek nemcsak bizonyos épületeit, hanem igazgatásának egyes elemeit is Sforzinda részévé kívánják tenni. Az előadásomban két, Plusiapolisból eredő épületet és a hozzájuk kapcsolódó intézményrendszert szeretném ismertetni, melyek bűnelkövetők jelenlétére utalnak még az ideális városban is.

Az első példa, “Eragastolon” egy az olyan bűnözőket fogva tartó létesítmény, akiknek vétsége halálbüntetést érdemel, ehelyett azonban életük végéig ezen komplex intézmény részeként élhettek és dolgozhattak volna az ideális város hasznára és szolgálatában. A második intézmény, mely a többségi társadalom ellen dolgozó polgárok jelenlétére utal még az antik ideális

városban is, a “Bűn és Erény Háza”. Ebben a nevelési célú intézményben a belépő maga döntötte el, az erény útján járva végigmegy-e a hét szabad művészet hét emeletén és doktorátussal hagyja el az épületet, vagy enged a csábításnak, kocs mákon és bordélyokon keresztül jut el a börtöncelláig.

Célom ezen két példán keresztül bepillantást nyújtani az Averlino és a vele kapcsolatban álló reneszánsz gondolkodók bűnözőnözőkről, büntetésről, a városi polgár életének értékéről alkotott elképzeléseibe, valamint ismertetni a humanizmus által hozott változást a büntetés-végrehajtásról vallott nézetekben.

**Melykő Adrián:** „Nagy a szája, mint a bécsi kapu” – Kísérlet a budai várnegyed egykori Szombat-kapujának lokalizálására és periodizálására

Ez a régi magyar közmondás is nem véletlen a Budai Vár egyik kapujának a – török kortól Bécsinek hívtott – Szombat kapunak említésre méltó nagyságát és szerepét volt hivatott kifejezni. Nem meglepő, ugyanis jelentősége abban áll, hogy a IV. Béla korában alapított Buda négy-öt kapujának egyike, a középkori – koraújkori városszövet egyik fontos topográfiai eleme volt, sőt kiemelkedő szerepet játszott a védelemben és a kereskedelem lebonyolításában egyaránt. Azonban adódik a kérdés: valójában hol is állt az eredeti középkori Szombat kapu. A ma ismert Bécsi kapu helyén, vagy esetleg a Táncsics Mihály utca 9. és Erdélyi-bástya között, Zolnay László által 1962-ben feltárt és 13. századra datált – de a szakmában vitatott – kaputoronnyal lehet azonos? Előadásom rövid bevezetése a helyrajz és környezetismertetés után, a kutatástörténettel, illetve a felhasznált források bemutatásával indul. Itt – többek között – szeretném

megemlíteni, mely kutatók és milyen érvekkel hova lokalizálták a jelentős építményt. Ezt követően az okleveles adatokat mutatnám be, majd a régészeti és falkutató módszerekkel feltárt maradványokat, periódusonként értelmezve azokat. Itt a korábbi kutatások mellett szeretném az utóbbi néhány évben lezajlott, jóval frissebb eredményeket is felhasználni és beépíteni. Majd az eddigiek után párhuzamokkal összevetve kontextusba helyezem és állást foglalom a fentiek alapján, hiszen – reményeim szerint – ezekkel a pontos elhelyezésén és a feltárt maradvány korszakolásán túl – Buda első régészetileg is megkutatott 13. századi kaputornya lenne – olyan új információkkal szolgálhat, amik hasznosak lehetnek a névadó Szombat piac eredeti kiterjedésére vonatkozóan is.

**Szokola László:** A magyarországi városok védelmi szervezete a 15. század második és a 16. század első felében

A városok katonai szerepének vizsgálata nemcsak magyarországi, hanem regionális szinten is a középkori városi élet kevésbé ismert aspektusai közé tartozik. E szerep egyik fontos elemét a városok önvédelemre való képessége adja, amelynek a 15. század második felében és a 16. század első felében látható állapotát jelen előadás keretében szeretném bemutatni.

A vizsgált települések szempontjából elsősorban a következő városokat vettem górcső alá: Bártfa (ma Bardejov, Szlovákia), Beszterce (ma Bistrița, Románia), Besztercebánya (ma Banská Bystrica, Szlovákia), Brassó (ma Brașov, Románia), Eperjes (ma Prešov, Szlovákia), Kassa (ma Košice, Szlovákia), Körmöcbánya (ma Kremnica, Szlovákia), Lőcse (ma Levoča, Szlovákia),

Nagyszében (ma Sibiu, Románia), Nagyszombat (ma Trnava, Szlovákia), Pozsony (ma Bratislava, Szlovákia), Sopron, Kolozsvár (ma Cluj-Napoca, Románia).

A kutatás eredményeként elmondható, hogy a fentebb felsorolt települések más-más önvédelmi rendszerrel rendelkeztek. A magyarországi városokkal kapcsolatban eddig is ismert volt, hogy védelmükért a város lakossága és/vagy a céhek, továbbá felfogadott zsoldos katonák voltak felelősek. Alaposabb vizsgálat után azonban elmondható, hogy ezek a védelmi egységek nem önmagukban álltak, hanem egy egységes védelmi rendszer részét képezték, amelynek külföldi analógiák alapján három altípusát tudjuk elkülöníteni: a területi alapú, a céhekre építő, valamint a kettő kombinációjából álló védelmi szervezetet. Ezenfelül az is megtörtént, hogy a városok védelmi rendszere az évtizedek során egyik katonai szervezetből a másikba alakult át. Ezekre fogunk példákat látni az előadás során.

**Rénes Balázs:** Az „erdélyi ház”, mint reprezentációs tér a 17. századi Konstantinápolyban

A kora újkori Konstantinápolyban állandó diplomáciai képviselettel jelen lévő európai államok többsége saját követségi épülettel rendelkezett az oszmán fővárosban. Habár a Velencei Köztársasághoz vagy a Francia Királysághoz képest az Erdélyi Fejedelemség státusza korántsem volt szuverénnek mondható, mégis Balat városrészben álló „erdélyi ház”-ával kitűnt az oszmán vazallusok közül. Az épület eredetéről megoszlanak a vélemények, annyi bizonyos, hogy azt Szulejmán szultán bocsátotta a fejedelmek rendelkezésére. A kétszintes, istállóval és

lakóegységekkel rendelkező ház felépítése és alaprajza a civil Fanarium-házakkal és szibján mektebi imaépületekkel mutat rokonságot. Az épülethez kisebb udvar és melléképületek is tartoztak, fenntartását nehezen finanszírozták, mostoha állapotáról, szegényes körülményeiről sorra számoltak be a 17. századi kapitihák. Reprezentációs célra aligha, de még lakhatásra is kevésbé lehetett alkalmas. Borsos Tamás, az első beköltöző kapitihák egyike így számolt be felszereltségéről: “Ugyanazon nap szállottam az erdélyi házhoz, azhol én semmi házeszközt--szerszámot nem találtam...” Már Borsos kiküldetési során történtek olyan felújítások, amelyek alkalmassá tették az épületet kisebb vendégségek megtartására. Reprezentációs központtá tételét Bethlen Gábor szorgalmazta, ez végül Maurer Mihály főkövet és Sebesi Boldizsár kapitihá közreműködésével az 1640-re befejeződő felújítással vált teljessé. Előadásomban az erdélyi ház reprezentációs célú felhasználását szeretném bemutatni az 1614 és 1640 között Konstantinápolyban tartózkodó kapitihák feljegyzései alapján.

**Pilikta László:** Egy kora újkori nyugat-magyarországi mezővárosi csúcseit bemutatása: győri szenátorok 1650–1743

Győr város kora újkori történetének – a jónak mondható forrásadottságok dacára – máig sajnálatosan keveset kutatott időszaka a 17. század közepétől a szabad királyi városi cím elnyeréséig, 1743-ig terjedő korszak. A kontraszt mind az ezt megelőző, mind az ezt követő korszakokkal igen éles, előbbiről Gecsényi Lajos, utóbbiról Bak Borbála vizsgálatainak köszönhetően rendelkezünk részletes ismeretekkel.

Az 1650 és 1743 közötti időszakban a nyugat-magyarországi város jelentős szerepet töltött be Magyarország városhálózatában, hiszen egyszerre volt a Bécsét védelmező

végvári hálózat kulcspozícióban fekvő erődvárosa és főkapitányi székhelye, a magyar egyházszervezet egyik első, Szent Istváni alapítású egyházmegyéjének központja, a Magyarországot Béccsel összekötő kereskedelmi- és postaútvonal egyik fontos állomása, a 17. század első harmadától pedig – a jezsuiták megtelepedésének következtében – a nyugat-magyarországi iskolahálózat részeként jelentős iskolavárosként is funkcionált. A város emiatt sokszínű, egymással bonyolult – gyakran konfliktusos – viszonyban álló elitnek adott otthont. Jelen előadás fókuszában a várost irányító helyi csúcselit, a szenátorok vagy városi esküdtek csoportja áll. Az említett okok miatt eddig ez a réteg elkerülte a kutatók érdeklődését, a szakirodalomban elszórva találunk róluk említéseket, holott a források – elsősorban a városi protokollumok, ezeken kívül pedig az egyházi anyakönyvek, végrendeletek, felvallási jegyzőkönyvek – bőséggel tartalmaznak róluk adatokat.

Előadásom célja, hogy képet adjak erről az eddig ismeretlennek számító csoportról, bemutassam az iskoláztatásukat, a városi magsztrátusban befutott karrierjüket, társadalmi kapcsolataikat (házasságok, rokon kapcsolatok), ezáltal lehetőséget teremtve a kora újkori győri városi társadalom alaposabb megismerésére.

**Kovács Dániel László:** Hol élt a vármegyei elit? Kaposvár és Somogy vármegye kapcsolata, 1749–1848

Somogy vármegye az oszmán hódoltságot követően sokáig kereste új székhelyét, a vármegyei közgyűlések állandó helyszíne végül 1749-től lett Kaposvár. Bár a szükséges infrastruktúra (pl. tömlőc, levéltár) hamar a mezővárosba költözött, a rendi elit tagjai, illetve az őket segítő szakapparátus évtizedekig nem települt nagy számban az új központba. A távolmaradás okai szakirodalmi háttérből ismertek, a kedvezőtlen út- és lakhatási

viszonyok, a mocsaras vidék, az Esterházy-család monopolbirtoklása, az önkormányzatiság hiánya mind akadályozták a városfejlődést, Kaposvár nem volt kedvező célpont a vármegye nemessége számára. Előadásomban ennek a tendenciának a megváltozását, a fordulópontját keresem, azt vizsgálom, hogy a rendi elit tagjai mikor, hogyan és miért jelentek meg a városban. A kutatás részeként bemutatom azon családokat, amelyek több generáción keresztül formálták a vármegye közéletét annak centrumából, illetve arra a kérdésre keresem a választ, miképpen oldotta meg Kaposvár tömegek elszállásolását nagyobb közéleti események idején – sok esetben úgy tűnik, hogy sehogy. Forrásbázisom a vármegyei közgyűlés jegyzőkönyvei mellett nemesi összeírásokra épül, ezek alapján ismertetem a kutatott folyamat alakulását. (1844 előtt kizárólag nemesek viselhettek vármegyei hivatalt, így az összeírások kitágítása más társadalmi csoportokra nem indokolt.) Az elemzés számára különösen értékesek az 1786-ból és 1836-ból fennmaradt telekkönyvek, amelyek egymás mellé helyezésével láthatóvá válik a város tulajdonviszonyainak megváltozása. Kutatásom a PhD-disszertációm egy leágazásának tekinthető, amelyben Somogy vármegye elitjét és annak térbeli dimenzióit vizsgálom.

### **Kovács Réka:** Debreceni szállásadók 1849-ben

1849. január és június között Debrecen néhány hónapra az ország fővárosává vált, és otthont adott az országgyűlésnek, a kormánynak és több ezer idegennek. Az előadás egy olyan adatbázis bemutatására épül, amely Debrecen városszerkezetét és társadalmi rétegződését vizsgálja az ideiglenes fővárossá válás

időszakában. Az adatbázis alapját adó három levéltári forrás – az 1849-es szállásjegyzék, az 1850-es népösszeírás és az 1851-es házjegyzék – együttes elemzése lehetővé teszi a városban tartózkodó lakosság és a menekültek térbeli és társadalmi helyzetének feltérképezését.

Az adatbázis összekapcsolja az ingatlanok, a tulajdonosok és az elszállásolt személyek adatait, így betekintést nyújt abba, hogy Debrecen mely területein koncentráltak a menekültek, kik voltak a szállásadók, és milyen vagyoni, társadalmi és vallási háttérrel rendelkeztek. A létrejött adatbázis nemcsak a menekültek és a debreceni lakosok együttélésének feltérképezésére alkalmas, hanem Debrecen városi fejlődésének egy fontos időszakát is kontextusba helyezi.

A konferenciaelőadás bemutatja az adatbázis felépítését, a források kapcsolódási pontjait és az eddigi eredményeket, különös tekintettel a várostörténeti következtetésekre és az adatbázis további kutatási lehetőségeire.

**Hilbert Bálint:** Osztrák és magyar városok kormányzási jellegzetességei a dualizmus korában: városi szervezetrendszer, helyi autonómia és a választási rendszer sajátosságai

A 19. századi rohamos urbanizáció városi problémák és kihívások sorát teremtette meg, amelyek kezeléséhez a polgári államok kormányainak új alapokra kellett helyeznie a városok kormányzásának törvényi szabályozását, ami országokként eltérő joggyakorlatok kialakulásához vezetett. Az Osztrák–Magyar Monarchia komplex államjogi felépítése – kezdve az uralkodó erős jogosítványaival, Ausztria föderális, valamint Magyarország centralizált közigazgatási rendszerén túl a horvát-szlavón és galíciai területi autonómiákig bezárólag – egy államon belül a városi kormányzási rendszerek nagyfokú diverzifikációjához

vezetett. A birodalom osztrák felén 33 egyedi, míg a magyar birodalomfélén négyféle központilag szabályozott magyar és további kétféle horvát városi kormányzási szisztémáról lehetett beszélni. Kutatásomban ezeknek a városi kormányzási rendszereknek a sajátosságait kívántam felmérni közigazgatási-jogtudományi szempontból. A helyi önkormányzatiság három főbb attribútumát vizsgáltam a kutatás alapját képező több mint kétszáz osztrák, magyar és horvát jogszabályban: a városok intézményi fragmentáltságát, a helyi autonómia főbb eszközeit és a városi szervek választási rendszerének sajátosságait. Az eredmények arra mutattak rá, hogy ellentétben az amerikai és brit városi tapasztalatokkal, az urbanizáció okozta problémák megoldására fókuszáló kodifikáció mellett a Habsburg Birodalom városi közigazgatási szisztémáiban a helyi történeti, társadalmi-gazdasági és politikai tényezők hatása is látványosan kimutatható. Azonban a legszignifikánsabb befolyása a helyi kormányzási rendszerekre az osztrák és magyar birodalomrészek államjogi berendezkedésének volt. A föderális Ausztrián belül nagyon erősen megjelentek a tartományi jellegzetességekre épülő eltérések, a centralizált magyar rendszerben az állami kontroll intézményi formában is megjelent a városokban, míg a horvát városok kormányzási rendszere pedig egyfajta hibrid formaként ötvözte mindkét rendszer jellemzőit. A kutatás kimutatótt olyan intézményi megoldásokat is, amelyek tágabb nemzetközi kontextust tekintve is minden bizonnyal egyedinek számíthattak.

**Csernus-Lukács Szilveszter:** A városok politikai modernizációjának korlátai a késő Habsburg korszak Délmagyarországon – a nemzetiség elsőbbsége a jogegyenlőség felett

A Trianon előtti Magyarország közismert nemzetiségi „térképén” az 1860-ig, majd 1945-től Vajdaságnak nevezett terület nemcsak a leginkább multikulturális jellege miatt foglal el kiemelt helyet, de az egykori Bács-Bodrog, Torontál és Temes vármegyéken keresztül húzódik a nyugati kereszténység és az ortodox közösségek közötti civilizációs határ is. Ez a XIX. század közepén lezajlott társadalmi, jogi- és politikai átalakulásra is rányomta bélyegét. Kutatásomban három délmagyarországi szabad királyi város politikai berendezkedésének változását vizsgáltam jogtörténeti szempontból, ugyanis a soknemzetiségű Zombor, Újvidék és Versec városainak vezető testületeinek egy része át kívánta örökíteni az 1848 előtti önkormányzati hatalommegosztási rendszereiket, nevezetesen, hogy a magisztrátus és egy esetben a városi képviselőtestület fele részben ortodox, illetve fele részben katolikus tagokból állt össze, amely szabály az 1848. évi törvényekkel összeférhetetlenné vált. Az 1860-as éveket meghatározó városi politikai küzdelmek az említett három délmagyarországi városban így nemcsak a tradíciót képviselő szokásjog és a jogegyenlőséget deklaráló írott jog, hanem a szerb és a katolikus (magyar, német, bunyevác) közösségek közötti harcnak is minősül. A Helytartótanács, majd 1867-től a Belügyminisztérium így a nemzetiségek közötti béke és a legalitás helyreállításának dilemmájával szembesült. Az 1860-as évek ezen várostörténeti epizódja az országos nemzetiségi ügyeken kívül rekedtek, ugyanis a három város szerb ortodox, illetve katolikus „pártjai” nem képviseltek egységes álláspontot a kérdésben, mindhárom esetben helyi kisebbség és többség városi konfliktusaként tekinthetünk.

**Kovács Kristóf:** Muraszombat, a „vendek” városképző kisközsége

Előadásomban a magyarországi szlovén (korabeli magyar szóhasználatban *vend*) etnikai terület legfontosabb településének, Muraszombat dualizmus kori „városfejlődésének” ellentmondásos jegyeit tárom a hallgatóság felé. De miért is ellentmondásos? Azért, mivel a közel háromezer lakosú (1910) település, mely a 114 községet számláló járás központja volt, a századfordulóra szinte minden városi tulajdonsággal rendelkezett (1-1 katolikus és evangélikus templom, zsinagóga, közkórház, járásbíróház, takarékpénztár, gyógyszertár, szálló, mezőgazdasági bank, kaszinó, több egyesület és népiskola, 1914-től polgári iskola működött stb.). Ezzel szemben a képviselőtestület csupán 1917-re tudott megegyezni a nagyközséggé alakulás ügyéről. Természetesen a legnagyobb akadályt a „város” anyagi viszonyai jelentették. Emellett sok más tekintetben lemaradás, lassúság, az autonóm működést gátló gondolatvilág uralkodott a „város” értelmisége körében.

Fontos a korszak jogi háttérét is értelmezni. A dualista korszakban három fő törvény foglalja magába a községek és városok jogait, teendőit. Az 1871: XVIII. és ennek módosítása az 1876: V., és számunkra most iránymutató 1886: XXII. törvénycikk *a községekről*. A három községi típus a következő: kisközség, nagyközség és a város, mely rendezett tanáccsal bírt. E törvény kimondta, hogy a nagyközségeknek a törvény által ráruházott teendőket saját erőből teljesíteniük kell. Ezzel szemben a kisközségek a rájuk „ruházott teendőket korlátozott anyagi viszonyaik miatt saját erejükből teljesíteni nem képesek és e végből más községekkel kell szövetkezniük,” ahogyan Muraszombat is működött. A nagyközséggé, esetleg várossá való

átalakuláshoz viszont a község lakosainak elégséges anyagi és szellemi erővel kellett rendelkezniük. A rendezett tanácsú városnak a községi kötelezettségein felül kezelte „a helyi igények szerint a piaci, hegyi, vásári, építészeti és közegészségi rendőrséget”, továbbá eljár „az ipar-, s a gazdák és cselédek között a szolgálati viszonyból keletkezett ügyekben, a törvény és szabályrendeletek értelmében.”

A „városatyák” ugyan törekedtek Muraszombat városias kinézetére és funkcióinak ellátására, azonban az anyagi terheket a közösség nem vállalhatta magára. Az impériumváltásig ez a kettőség/dichotómia maradt a jellemző a perifériális vidékre: a városképű kisközség léte.

**Hrčka Alexandra:** A rózsahegyi Magyar Társaskör – magyar identitásformák egy szlovák többségű városi közegben (1873–1918)

Előadásomban a Liptó vármegyében található Rózsahegy rendezett tanácsú városban működő Magyar Társaskör dualizmuskori történetével szeretnék foglalkozni. A városnak az 1910-es népszámlálás során összeírt 12 249 lakosából 14 százalék volt magyar, míg 68 százalék szlovák etnikumú. Ugyanekkor Liptó vármegyének csupán 5 százaléka vallotta magát magyarnak, 90 százalék pedig szlováknak. Az adatok alapján egyértelműen látszik, hogy Rózsahegy és környezete is túlnyomó részt szlovák jellegű volt.

A Magyar Társaskört 1873-ban alapították, majd egészen Csehszlovákia megalakulásáig működött ebben az északi, hangsúlyosan szlovák többségű városban. A szervezet

tevékenysége igen sokrétű volt. Magyar nyelvű, kaszinó jellegű társalgási és szórakozási lehetőséget biztosított a tagság számára és több száz kötetes könyvtárat tartott fenn. Ezen felül a társaskör magyar sajtótermékek járatásával és különböző társasesemények szervezésével is közvetítette a magyar kultúrát a városban, ezzel egyértelműen erősítve a helyi magyar identitást. A Magyar Társaskör 1885-ben alapító tagként lépett be a Felsőmagyarországi Közművelődési Egyesületbe. Az egyesületi tagságban a városi elit számos tagja megtalálható.

Milyen szerepet játszott a szlovák többségű városi társadalom életében a Magyar Társaskör? A városi társadalom mely csoportjai vettek részt tevékenységében, és mi lett az egyesület sorsa 1918 után? Ezekre a kérdésekre szeretnék választ adni az egyesületi jegyzőkönyvek (1882-1894, 1901-1919), éves jelentések, tagösszeírások és a *Liptó* című helyi, magyar nyelvű hetilap elemzése révén. Előadásomban a tagság összetételét mutatom be és rekonstruálom az egyesület tevékenységét.

**Izsán Csaba:** Egy városok közötti „intézmény” a kora újkorban: az erdélyi céhuniók kérdésköre

A céhekre általában városi környezetben működő, viszonylag kis tagszámú érdekvédelmi szerveződéseként tekintünk. A témát kutatva azonban hamar egy igencsak változatos, bonyolult kapcsolati hálók szőtte „intézményrendszerben” találjuk magunk. Függetlenül attól, hogy a kézművesekhez szorosan kapcsolódó vallási testvériségek, vagy más, karitatív társulatok, esetleg a céhlegények alkotta egyletek kerülnek szóba, ezek mind egy központi intézmény, a céh és annak működése köré csoportosulnak. A jelentősebb erdélyi városok számos céhének

története mára viszonylag jól kutatott. Létezik azonban egy – az azonos mesterséget gyakorló céhek érdekvédelmét megerősítő – intézmény, a céhunió, amelyről nagyon keveset írtak. A kutatás jelenlegi fázisában úgy tűnik, hogy mesterség típustól függött, hogy az illető unió csak az erdélyi szász városok céheinek érdekvédelmét kötötte össze, vagy pedig az adott szakmán belül, a fejedelemség teljes területén működő minden céh tevékenységét. Előadásomban számszerűsítve szeretném áttekinteni a 16–18. századi Erdélyben működő céhuniókat, röviden kitérve a mesterségi jelleghez kötődő fontosabb aspektusokra. Néhány érdekesebb példával (közös statútumkiadás, döntés peres ügyekben, érdekvédelmi határozatok stb.) pedig szemléltetni szeretném az uniók gyakorlati működését.

Az előadás során bemutatott forrásanyag két, egymással párhuzamosan futó gyűjtésből származik. Egyrészt a 2024 áprilisában megvédett *(A háborúskodás városvédelmi vonatkozásai a kora újkor Erdélyben. Védművek, céhes városvédelem és darabontok a 16. század második felétől Kemény János fejedelem haláláig című)* doktori disszertációmhoz gyűjtött forrásanyag, továbbá az Erdélyi Céhes Adattár I. és II. Domus szülőföldi csoportos kutatási pályázatok eredményeit hasznosítja.

### **György Árpád Botond:** Válás (maros)vásárhelyi módra

A válás, mint jogi aktus, mint társadalmi jelenség a kora újkorban sem vált társadalmilag elfogadottá. Bár a középkorhoz képest a házasság teológiai szempontból jelentősen átalakult, mivel elveszítette a korábban betöltött szentség szerepét mégis a társadalmi és szociális szempontból fontos maradt. Az egyház

nehezen mondta ki a válást, hiszen ezzel saját erkölcsi alapjait ásta alá. Hasonlóképpen a világi hatóságok is igyekeztek a vizsgálatban betöltött szerepük során, hol anyagi, hol lelkiismereti okok alapján egyben tartani a családokat. Városok esetében is igaz ez, a családok gazdasági szerepe kétségtelen volt, a házastársak, a gyerekeik, a legények, és az inasok, együtt dolgoztak a műhelyekben és teremtették meg a háztartás anyagi alapjait. Ezzel pedig a város gazdasági gerincét is alkották. Nem állt a település előjáróinak érdekében a válás, hiszen a családok szétesése a megszokott társadalmi rendet borította fel. Fontos megértenünk a világi és az egyházi hatóságok között milyen egyensúlyban volt a házastársak közötti panaszok kivizsgálása.

Előadásomban a 17. századi Marosvásárhelyen tárgyalt válási ügyeket szeretném bemutatni, egyéni példákon át. Milyen okok vezettek a váláshoz, hűtlenség, szökés esetén milyen lehetőségei voltak a házastársnak? Hogyan reagált erre a közösség? Előadásomban női és férfisorsokat is bemutatva mennyire nehéz volt azok élete, akik egy nem megfelelő házasságba kényszerültek, és igyekeztek kilépni vagy legalább javítani.

**Tátrai Viktor:** A londoni Metropolitan Police és a budapesti Fővárosi Rendőrség összehasonlító történeti elemzése a 19. század második felében. Szervezet és személyzet

A „modern” rendőri hivatás a 19. században jött létre Európa szerte. A rendőri foglalkozáshoz kapcsolódó intézmények, és e hivatást gyakorlók közösségeként körülhatárolható társadalmi csoport tipikusan városi jelenségek voltak a 19. században nem csak Magyarországon, de a tág értelemben vett „Nyugat” minden

országában az Egyesült Államoktól Európai keleti feléig. A rendőri foglalkozás kialakulásának társadalomtörténeti hátterét a 19. századi industrializáció és urbanizáció, különösen a metropoliszok kialakulása jelentette, de összekapcsolódott más ún. „modernizációs trendekkel” is, mint a bürokratizáció és a professzionalizáció, vagy az állam folyamatosan növekvő szerepvállalása a közbiztonság megteremtésében. Mind ezek ellenére a magyar várostörténet-írás és a Budapest történetével foglalkozó várostörténeteszek viszonylag kis figyelmet szenteltek ennek a sajátos urbánus jelenségnek, leginkább csak a városi önkormányzathoz való viszonyában tárgyalták, és mivel ez az a kor, amikor a fővárosi rendőrség állami kezelésbe kerül – ami egyébként európai trend – ezért mélyebb, specifikus kutatások nem nagyon irányultak erre a foglalkozási csoportra.

Az 1829-ben létrehozott londoni Metropolitan Police volt az egyik első állami irányítású és finanszírozású „fővárosi rendőrség” Európában, ami nem csak a La Manche csatornától keletre, de az Atlanti-óceántól nyugatra is nagy hírnévre tett szert, ezért annak szervezetét, szabályzatait, működését mindenhol nagy figyelemmel követték, és részben adaptálták is. A budapesti rendőrség 1873-ban került ugyan állami kezelésbe, de az első törvényi szabályozására és újjászervezésére 1881-ig várni kellett (XXI. tc.). A törvény miniszteri indoklása a bécsi mellett a londoni rendőrséget tekintette olyan modellnek, aminek szervezetét és működését jelentős terjedelemben ismertette a honatyákkal. A londoni és a budapesti rendőrség szervezete, személyzete és működése között sok hasonlóság, de jelentős eltérések is voltak a 19. század második felében, ezért úgy vélem az összehasonlító perspektíva alkalmazása hasznos lehet, már csak azért is, mert míg a budapesti rendőrségről csekély, addig a

londoniról gyakorlatilag semmilyen szakirodalom nem érhető el magyar nyelven.

### **Tóth Áron:** A budapesti szexipar topográfiája a századfordulón

Előadásomban arra vállalkozok, hogy eddig még kevésbé kutatott levéltári iratok és források révén bemutassam budapesti prostitúció topográfiáját. 13 898 prostituáltról és szexipari létesítményről gyűjtöttem adatokat. Az adatbázis lényegében tartalmazza a prostituáltak mellett a bordélyháztulajdonosok, szórakozóhely- és vendéglátó-ipari egységek üzemeltetőinek, valamint más üzleti szereplők helyadatait. De narratív források révén sikerült feltárnom a szexiparhoz kapcsolódó megélt, tapasztalt és elképzelt tereket is. Emellett a hálózatelemzés lehetővé tette, hogy megvizsgáljam a prostitúció fő központjait és csomópontjait Budapesten, valamint feltárjam a prostituáltak és a prostitúcióhoz kapcsolódó intézmények közötti kapcsolatokat.

A vizsgálat során megkülönböztettem *kerület*, *épület* és *ház*, illetve *utca* szinteket egymástól. Ezeket a léptékeket tekintem az egyén által is jobban ismert, általuk még átlátható közösség szintjének. Ez volt, azaz élettér, amely körülvette a város lakóit. A budapestiek ezen belül éltek, alkottak, szórakoztak, sportoltak és kikapcsolódtak. Ezek az egymást átfedő szintek alkották a prostituáltak élettereit is. A ház utca, negyed jelenti azt a komplex térhasználatot, amely egyfelől meghatározza, másfelől keretezi az emberi élet mindennapjait. Ez az a lépték, az a fizika és egyben mentális tér, ahol az emberi interakciók a legsűrűbben voltak jelen. De ez az szint, ahol a hétköznapi térhasználatot is vizsgálhatjuk: azt, hogy hol helyezkedtek el a prostitúciós intézmények, azt, hogy azok milyen interakcióban voltak az emberekkel, hogyan illeszkedtek a város szövetébe.

## **Völgyi Réka:** Bordélyvilág a századforduló Budapestjén

A 19. századi Budapest mindennapi életéhez hozzátartozott a prostitúció. A fővárosban nem volt ritka intézmény a bordélyház és a kéjnök látványa a város különböző vendéglátóipari egységeiben és az utcán. A bordélyházak és kéjnök története, valamint a prostitúció történeti kutatása a nő történeti kutatások fellendülésével az elmúlt évtizedekben Magyarországon is nőtt, de a prostitúció történetére vonatkozó elemzések csak az utóbbi években készültek. A külföldi szakirodalom már a 1980-as években felfedezte a téma jelentőségét, felderítette szereplőit, újra definiálta a kutatás irányait. A prostitúció általános kérdései és az ezekkel kapcsolatos rész témák ugyanolyan relevánsak, mint bármely politika-, vagy diplomáciatörténeti probléma, hiszen a 19. században óriási rendészeti, közigazgatási, közegészségügyi és általában, társadalmi problémát jelentett. A prostitúció napi beszéd témájának számított a sajtóban és a hétköznapi életben, a társas érintkezésben is. A korabeli nyilvánosságban tárgyalták a jelenség okait, a megoldási lehetőségeket, felmerült a felelősség kérdése, beszámoltak prostituált életutakról és az is vita tárgyát képezte, vajon a prostituáltak rendelkeznek-e sajátos személyiségjegyekkel. Ezek a kérdések az orvosokat, rendőröket, újságírókat, sőt a társadalomtudósokat is foglalkoztatták.

Előadásomban arra helyezem a hangsúlyt, hogy pontosan mi a különbség a bordélyházi és a magánkéjnök között. Illetve, hogy milyen jogi feltételei voltak a nyilvánosház megnyitásának és milyen keretek között működhetett. Hogyan változott a bordélyházak száma a fővárosban és melyek voltak a főváros azon területei, ahova ezek a nyilvánosházak koncentráálódtak? Kik voltak a bordélyházak lakói és hogyan jellemezhető

mindennapi életük? Ki volt az a *madame*, vagy bordélytulajdonos tulajdonos?

**Németh Patrik:** A városépítés kultúrája és politikuma: A Fővárosi Közmunkák Tanácsának története 1945–1948

2025-ben lesz 80 éve, hogy véget ért Budapest ostroma és megkezdődhetett a főváros újjáépítése. Előadásom – a doktori disszertációm témáját követve (A városépítés kultúrája és politikuma: A Fővárosi Közmunkák Tanácsának története 1945–1948) – ezt az újjáépítési folyamatot járná körbe, különös tekintettel a helyreállítás irányításával megbízott Fővárosi Közmunkák Tanácsának 1945 és 1946 ősze közötti munkájára.

A pesti oldalon a harcok elmúltával már 1945 januárjában megindult a romeltakarítás, kezdetben a munkálatokat főként a polgármesteri rendeletek irányították. 1945. január 28-án a Budapesti Nemzeti Bizottság Fischer Józsefet, a szociáldemokrata elköteleződéséről ismert modernista építészt nevezte ki a helyreállítással megbízott Fővárosi Közmunkák Tanácsának elnökévé, a tavasz folyamán pedig Fischert az Országos Építésügyi Kormánybiztosság élére is kinevezték. A ház- és lakáshelyreállítás érdekében megindult a kérdőíves kárfelmérés, törvényben rögzítették a kötött anyaggazdálkodást, és több rendeletben szabályozták az újjáépítés érdekében végzett közmunkaszolgálat módját és időtartamát.

Az előadás arra a kérdésre keresne választ, hogy milyen keretek között folyt a világháború utáni helyreállítás? Milyen, egymással rivalizáló koncepciók érhetők tetten az újjáépítés kapcsán? Hogyan tudott a Fővárosi Közmunkák Tanács együttműködni az olyan, sokszor politikailag ellentétes oldalon

álló rivális szervekkel, mint az Újjáépítési Minisztérium, a fővárosi önkormányzat vagy a Gazdasági Főtanács? Miként valósulhatott meg a tetőhelyreállítás hitelezése az infláció idején? Honnét sikerült a helyreállításhoz elegendő építőanyagot kinyerni, és sikeres volt-e a kötött anyaggazdálkodás a visszaélések ellenére is?

**Sipos Balázs:** Pécs helye az országos városfejlesztési koncepciókban (1950–1990) – a lakásépítések tükrében

Előadásomban Pécs helyét és szerepét szeretném bemutatni a lakásépítkezések szempontjából az 1950-es évektől egészen a rendszerváltásig. Az otthonteremtés kérdése a korszak egyik legkomolyabb kihívása elé állította a pártállamot. Az 1956 utáni időszakban a rendszer egyik fő céljává a lakhatási válság enyhítése és a lakosság életszínvonalának emelése vált, amelynek megvalósításához nagyszabású állami lakásépítési programokat indítottak. Az állami beruházások során elsősorban a közép- és nagyvárosokban, így Pécsen is számos lakótelep jött létre, amelyek jelentős népességmozgást eredményeztek. A város lakossága az 1949-es népszámlálás alapján valamivel több mint 89 000 főt tett ki, de a korszakban született tervezetek alapján ezt a számot a század végére meg kellett volna két- háromszorosára emelni.

Előadásomban a statisztikai adatok ismertetése mellett bemutatom, hogy országos viszonylatban a nagyvárosok (Debrecen, Miskolc, Szeged) tekintetében Pécsnek milyen szerepet szántak a tervezők és döntéshozók, valamint ehhez milyen lakásfejlesztéssel számolhattak és ez miképpen alakította át a város elképzeléseit az otthonteremtések vonatkozásában. Ezen kívül egy-két eredményként elkészült lakótelepet is szeretnék bemutatni, amelyek pozitív vagy negatív példaként jelentek meg a korszak építéstörténetében.

A téma feldolgozásához szerteágazó forrásadatbázist használtam fel. A Kiinduló pontot a korszakban megalkotott törvények (OTK 1971), országos koncepciók (I. és II. 15 éves lakásépítési program), valamint helyben készített városrendezési tervek (1961; 1971; 1984) adták. Ezt egészítettem ki levéltári forrásokkal, amelyek a helyben hozott döntések szakmai hátterére (Pécsi Tervező Vállalat) világítanak rá, valamint felhasználtam a korabeli sajtóban megjelent újságcikkeket is.

## ELŐADÓK

**Bebők Bálint Gábor** MA hallgató, ELTE BTK, Régészet

**Csernus-Lukács Szilveszter** PhD hallgató SZTE/Marburgi

Phillips Egyetem Doktori Program

**Galambosi Péter** tud. segédmunkatárs (HUN-REN BTK TTI)

**Gazdag Fanni** CEU MA hallgató

**György Árpád Botond** tanársegéd, Babeş-Bolyai

Tudományegyetem Kolozsvár

**Hilbert Bálint** PhD hallgató, ELTE Földtudományi Doktori

Program; tudományos segédmunkatárs, HUN-REN

Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézet

**Hrčka Alexandra** PhD hallgató, ELTE BTK

Történettudományi Doktori Iskola, Művelődéstörténeti

program

**Izsán Csaba** tanársegéd, Babes-Bolyai Tudományegyetem

Kolozsvár

**Kovács Dániel László** PhD hallgató, PTE BTK

Interdiszciplináris Doktori Iskola

**Kovács Kristóf** PhD hallgató ELTE BTK

Történelemtudományok Doktori Iskola, Művelődéstörténeti

program

**Kovács Réka** PhD hallgató, Debreceni Tudományegyetem,

Történelem és Néprajzi Doktori Iskola

**Melykó Adrián** abszolváltn mesterszakos régészhallgató, ELTE  
Régészettudományi Intézet

**Németh Patrik** PhD hallgató, ELTE Társadalom- és  
Gazdaságtörténeti Doktori Program

**Pilikta László** segédlevéltáros, Győr-Moson-Sopron Vármegye  
Győri Levéltára, doktorandusz, ELTE Kora Újkor Doktori  
Program

**Rénes Balázs** PhD, hallgató ELTE BTK Történelemtudományi  
Doktori Iskola Művelődéstörténeti Doktori Program,

**Sipos Balázs** történész, helytörténész

**Szokola László** egyetemi tanársegéd, ELTE BTK Középkori  
Történeti Tanszék

**Tátrai Viktor** doktorjelölt, ELTE BTK Történelemtudományi  
Doktori Iskola – Társadalom- és Gazdaságtörténet Doktori  
Program

**Tóth Miklós** egyetemi hallgató, Nyíregyházi Egyetem; osztatlan  
tanárképzés (magyar nyelv és irodalom, történelem)

**Tótos Áron** történész-muzeológus, Körösvidéki Múzeum  
Nagyvárad, PhD hallgató, ELTE Gazdaság- és  
Társadalomtörténeti Doktori Program

**Völgyi Réka** levéltáros, Budapest Főváros Levéltára, PhD  
hallgató, ELTE Társadalom- és Gazdaságtörténet Doktori  
Program

Levezető elnökök

**Czoch Gábor** egyetemi docens, tanszékvezető, ELTE BTK

Atelier Interdiszciplináris Történeti Tanszék

**Géra Eleonóra** egyetemi docens, ELTE BTK

Művelődéstörténeti Tanszék

**Simon Katalin** főlevéltáros Budapest Főváros Levéltára

**Sipos András** főlevéltáros Budapest Főváros Levéltára

**Szende Katalin** egyetemi tanár, CEU Department of Medieval  
Studies

**Szijártó M. István** egyetemi tanár, ELTE BTK Gazdaság- és  
Társadalomtörténeti Tanszék

**Szívós Erika** egyetemi docens, tanszékvezető, ELTE BTK

Gazdaság és Társadalomtörténeti Tanszék